

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

**Onderwijsinspectie**  
Hendrik Consciencegebouw  
Koning Albert II-laan 15  
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be  
www.onderwijsinspectie.be

---

## Verlag over de doorlichting van Vrije Basisschool te DIEGEM

---

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	61002
Instelling	Vrije Basisschool
Directeur	Liesbeth VAN HEMELRIJCK
Adres	Oude Haachtsesteenweg 125 - 1831 DIEGEM
Telefoon	02-720.33.43
Fax	02-725.48.55
E-mail	info@pbd.be
Website	www.pbd.be
Bestuur van de instelling	Parochiale Basisschool Diegem
Adres	Kerktoerenstraat 33 - 1831 DIEGEM
Scholengemeenschap	NoordRand
Adres	Hendrik Consciencestraat 25 - 1800 VILVOORDE
CLB	Vrij CLB Noordwest - Brabant
Adres	Nieuwstraat 120 - 1730 ASSE
Dagen van het doorlichtingsbezoek	06-10-2014; 07-10-2014; 08-10-2014; 09-10-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	09-10-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	24-10-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Jan DEVOS
Teamleden	Martine BEKAERT

## INHOUDSTAFEL

<b>INLEIDING</b> .....	<b>3</b>
<b>1 SAMENVATTING</b> .....	<b>5</b>
<b>2 DOORLICHTINGSFOCUS</b> .....	<b>7</b>
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus .....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus .....	7
<b>3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?</b> .....	<b>8</b>
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden? .....	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen? .....	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands .....	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie .....	8
3.1.1.3 Vaststellingen voor het kleuteronderwijs: Nederlands en wereldoriëntatie .....	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands .....	10
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie .....	12
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'? .....	14
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden? .....	14
3.2 Respecteert de school de overige reglementering? .....	15
<b>4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?</b> .....	<b>16</b>
4.1 Deskundigheidsbevordering .....	16
4.2 Leerbegeleiding .....	17
<b>5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL</b> .....	<b>19</b>
<b>6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL</b> .....	<b>21</b>
6.1 Wat doet de school goed? .....	21
6.2 Wat kan de school verbeteren? .....	21
6.3 Wat moet de school verbeteren? .....	22
<b>7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN</b> .....	<b>23</b>
<b>8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG</b> .....	<b>23</b>

## INLEIDING

### De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
  2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
  3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

### Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be).

### Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
  - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen  
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.  
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
    - het onderwijsaanbod
    - de uitrusting
    - de evaluatiepraktijk
    - de leerbegeleiding.
  - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
  - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
  - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
  - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
  - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
  - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.  
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid van de school.

### **Het advies**

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

### **Tot slot**

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

[www.onderwijsinspectie.be](http://www.onderwijsinspectie.be) en [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be)

## 1 SAMENVATTING

De Parochiale Basisschool Diegem is gelegen in de Brusselse Rand. Heel wat kinderen komen uit de buurt maar een aantal komen ook van verderaf. Zo zijn er kinderen die vanuit Brussel naar deze school toekomen. De schoolpopulatie bestaat uit een rijke mix van kinderen met diverse sociaal-culturele achtergronden en thuishalen waaronder een aanzienlijk aantal Franstaligen. Momenteel beschikt de school over vier kleuter- en zes lagere schoolklassen. De school investeerde sterk in haar zorgwerking en er is een uitgebreid zorgteam werkzaam op school.

Op basis van het vooronderzoek van 30 september 2014 onderzocht de onderwijsinspectie de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie in beide afdelingen. Verder peilde ze naar de kwaliteitsbewaking van de leerbegeleiding en de deskundigheidsbevordering. Daarnaast onderzocht ze hoe het algemeen beleid van de school vormt krijgt. Ook aspecten van de regelgeving en de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving maakten deel uit van het onderzoek.

Het **erkenningsonderzoek** van de **onderwijsdoelstellingen** in de **kleuterafdeling** wijst uit dat de school de ontwikkelingsdoelen voor de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie in voldoende mate nastreeft. De kleuteronderwijzers willen een voldoende veilig klimaat scheppen waardoor kinderen met een verscheidenheid aan materialen en afbeeldingen voluit kunnen beleven, manipuleren, begrijpen en verwoorden. Zij baseren zich op de thema's uit het jaarplan en selecteren ontwikkelingsaspecten en leerplandoelen tijdens het plannen. Dit wordt momenteel door de leraren aanvoeld als minder functioneel ten aanzien van het plannen/evalueren van activiteiten en de bewaking van het aanbod. De verscheidenheid aan thema's en de diverse uitwerking binnen deze thema's op vlak van activiteiten en speelwerkplekken zorgen voor een brede benadering van het leergebied wereldoriëntatie. De talige ervaringskansen die de kleuters aangeboden krijgen zijn vrij divers en er komen zowel occasionele als intentionele talige momenten voor. Bij de oudste kleuters is vrij snel en vrij veel aandacht voor ontluikende geletterdheid wat niet voor alle kleuters ontwikkelingsbevorderend werkt. Deze gerichtheid op school-technische aspecten voor Nederlands zien we ook vaak terug in de zorgwerking. Wereldoriëntatie maakt in mindere mate deel uit van het zorgverhaal. Zowel de horizontale als de verticale samenhang worden expliciet nagestreefd. Voor beide leergebieden is het materialenaanbod voldoende rijk en ontwikkelingsgericht. Niettegenstaande er aandacht is voor woordenschat en verwoorden beschikt de school nog niet over een schooleigen woordenschatbeleid en kan zij het verwoorden van denkhandelingen nog meer nastreven.

Het **erkenningsonderzoek** van de **onderwijsdoelstellingen** in de **lagere afdeling** toont aan dat de school de eindtermen voor het leergebied wereldoriëntatie in voldoende mate bereikt. Om een breed aanbod en opbouwende lijn te garanderen maken de leerkrachten gebruik van een onderwijsleerpakket en de leerplandoelen. Een meer evenwichtig aandeel van de diverse onderdelen van wereldoriëntatie kan nagestreefd worden: zo is er relatief veel aandacht voor verkeer en veel minder voor techniek. De leerlingen kunnen via diverse werk- en groeperingsvormen actief zijn en opzoekwerk verrichten maar experimenteren en eigen onderzoek komt minder voor. Niettegenstaande er enkele initiatieven zijn om de evaluatie meer te richten op vaardigheidsniveau blijft dit een groeipunt evenals een voldoende volledige evaluatie van het leergebied. Het geboden onderwijs kenmerkt zich door een vrij leerkrachtgestuurde benadering waarbij leerkrachten de leerlingen weten te boeien door de activiteiten en het aanbod. Werkelijkheid opzoeken of binnenbrengen en het aanwenden van nieuwe media worden hiertoe aangewend. De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate. Een nieuw onderwijsleerpakket werd ingevoerd tot grote tevredenheid van het team. Het aanbod overdekt de verschillende domeinen en er is ook aandacht voor diverse teksttypes en strategisch taalonderwijs. De leerlingen krijgen aantrekkelijke teksten en opdrachten en kunnen actief met taal aan de slag. Er wordt intensief gewerkt aan lezen, spelling en schrijfmotoriek en in mindere mate aan leesplezier en functionele taaltaken. De lagere afdeling houdt rekening met de verticale samenhang binnen het leergebied en er zijn linken met de kleuterafdeling. Ook andere leergebieden en vooral leergebiedoverschrijdende eindtermen zijn betrokken bij het taalonderwijs. De school beschikt over heel wat outputgegevens betreffende dit

leergebied maar ook hier heeft de evaluatie nog groeikansen. Binnen de zorgwerking wordt veelvuldig ondersteuning geboden ten aanzien van bepaalde onderdelen van dit leergebied.

De school hecht veel belang aan de **leerbegeleiding** van haar leerlingen. Er werd hard gewerkt aan een gestroomlijnd verloop van testafnames, overlegmomenten en zorginitiatieven, ondanks het grote aantal zorgondersteuners, gestroomlijnd verloopt. Deze structurering en afstemming maakt een goede samenwerking binnen het team mogelijk. Hulpvragen worden vlug gedetecteerd en aangepakt maar de preventieve klasinterne basiszorg kan verder versterkt worden. Er is een toegenomen aandacht voor **deskundigheidsbevordering** merkbaar binnen het schoolteam. Het team wordt aangemoedigd om meer gebruik te maken van mogelijkheden tot nascholing. De vele overlegvormen en ontmoetingsmomenten geven vaak aanleiding tot belangrijke informele vormen van leren. Om verder uit te groeien tot een lerende organisatie kunnen een aantal initiatieven en methodieken zoals zelfevaluatie, coaching, supervisie en hospiteren de professionalisering verder versterken.

Het **algemeen beleid** is sterk ontwikkeld binnen de school en de directeurs maken werk van het structureren van de schoolwerking. Zij hanteren hierbij een ondersteunende en motiverende aanpak. De leidinggevenden worden gewaardeerd omwille van hun menselijkheid en zij investeren in de eigen deskundigheid. Het team neemt beslissingen middels een participatieve besluitvorming en de school zet diverse interne en externe communicatiestromen op.

De school krijgt een gunstig advies voor de **bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving**. Voor de **overige erkenningsvoorwaarden** besluit de onderwijsinspectie tot een gunstig advies. Wat de overige regelgeving betreft, moet de school in de toekomst wel helder en correct communiceren over het inschrijvingsrecht en de facultatieve lessen Frans.

De onderwijsinspectie sluit de doorlichting af met een **gunstig advies** voor de kleuter- en lagere afdeling. Ze waardeert de inzet van het team en de evolutie die, mede dankzij een deskundig beleid, heeft plaatsgevonden. Dit collegiaal team beschikt over voldoende bereidheid en deskundigheid om verder te bouwen aan kwaliteitsvol onderwijs ten gunste van de haar toevertrouwde kinderen.

## **2 DOORLICHTINGSFOCUS**

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

### **2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus**

#### **Kleuteronderwijs - Leergebieden**

Nederlands  
wereldoriëntatie

#### **Lager onderwijs - Leergebieden**

Nederlands  
wereldoriëntatie

### **2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus**

#### **Personeel - Professionalisering**

Deskundigheidsbevordering

#### **Onderwijs - Begeleiding**

Leerbegeleiding

### 3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

#### 3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

##### 3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

###### 3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

###### Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate na. De onderwijsdoelstellingen staan centraal in de planningsdocumenten. Een brede benadering is gegarandeerd door een verscheidenheid aan talige ervaringskansen die intentioneel en occasioneel geboden worden. Er is aandacht voor de verticale samenhang en de taalontwikkeling krijgt veel aandacht in de evaluatiepraktijk en de zorgwerking.

###### 3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

###### Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wereldoriëntatie in voldoende mate na. Ze voorziet in een breed en samenhangend aanbod via een grote diversiteit aan activiteiten, speelwerkplekken en thema's. De kleuterafdeling werkt ontwikkelingsgericht aan dit leergebied en de materiële ondersteuning voldoet.

###### 3.1.1.3 Vaststellingen voor het kleuteronderwijs: Nederlands en wereldoriëntatie

<b>Curriculum</b>	De kleuterafdeling werkt met een jaarplan bestaande uit vaste,
<b>Onderwijsaanbod</b>	kalendergebonden en andere thema's die worden uitgewerkt door het bedenken
<i>Referentiekader</i>	van bijhorende activiteiten, begrippen, ... De kleuteronderwijzers proberen
<i>Planning</i>	zoveel mogelijk domeinen en leergebieden te betrekken op het gekozen thema.
<i>Evenwichtig en volledig</i>	Dit geeft aanleiding tot het opstellen van een weekplanning met een
<i>Samenhang</i>	verscheidenheid aan activiteiten. Vervolgens worden ontwikkelingsaspecten en
<i>Brede harmonische vorming</i>	verdiepend leerplandoelen geselecteerd. Deze huidige manier van werken zorgt
<i>Actief leren</i>	voor een vrij leerkrachtgestuurde werking waarbij de doelenaangave weinig
	functioneel is noch ten aanzien van de concrete planning, noch ten aanzien van
	de evaluatie van de activiteiten. Naar verluidt zorgt deze werkwijze wel voor een
	gedegen kennismaking met de onderwijsdoelstellingen. Het thema leeft in de
	klas en zowel de leerkracht bewegingsopvoeding als de zorgondersteuners
	zorgen voor linken met het actuele thema. Voor schrijfmotoriek en fonemisch
	bewustzijn wordt gewerkt vanuit een bestaand onderwijsleerpakket. De brede
	uitwerking van en verscheidenheid aan thema's, de speelwerkplekken, de diverse
	activiteiten en terugkerende routines zorgen voor een vrij evenwichtig aanbod
	ten aanzien van beide leergebieden. Zowel de mondelinge als schriftelijke
	taalvaardigheid krijgt expliciete kansen en ook voor wereldoriëntatie is er een
	streven naar een brede benadering. Toch is er in sommige groepen
	waakzaamheid geboden ten aanzien van enkele onderdelen: milieueducatie,
	techniek, onderdelen van mens en maatschappij en bepaalde aspecten van
	taalbeschouwing. Het aanbieden van een veilige context voor de kleuters staat
	voorop. Zo gebruiken de leerkrachten vaak (klas-)poppen om de spreekdurf van
	de kleuters te laten toenemen. De kleuter worden aangemoedigd om zich talig
	uit te drukken. Er is snel en veel aandacht voor fonemisch bewustzijn en de
	intentionele activiteiten die de ontluikende geletterdheid van de kleuters



versterken: auditieve oefeningen, rijmen, lettergrepen klappen, schrijfmotoriek, letter van de week zoeken en vormgeven, ... Dit zijn op zich waardevolle activiteiten maar deze treden te sterk op de voorgrond. Dat zorgt voor een schools-technische benadering van het taalvaardigheidsonderwijs en is voor sommige kleuters voorbarig. De kleuterafdeling voorziet in een ruim aanbod aan (talige) ervaringskansen. Er is veel aandacht voor verwoorden en woordenschat (met aanwezigheid van begrippenlijsten) zonder dat er sprake is van een doordacht woordenschatbeleid. Samenwerking met de leerkracht bewegingsopvoeding rond woordenschat is er niet. Het verwoorden van denkhandelingen kan in sommige groepen meer aan bod komen. De horizontale samenhang is duidelijk aanwezig in de thema's en activiteiten zoals letters naleggen met kastanjes of memory met gedroogde herfstbladeren. Om de verticale samenhang te bewaken ontwikkelde de school een bundel rond 'afspraken en groeilijnen in de kleuterschool'. Daarbij is duidelijk wat de school verwacht per leeftijdsgroep rond vertellen en voorlezen, poppenkastspel, opdrachten begrijpen, prentenlezen, visueel en auditief waarnemen, symbolen en tekens, schrijfpatronen, ... Dit is eerder beperkt voor wereldoriëntatie. Duidelijk in het klasbeeld zijn de afspraken rond visuele representaties en kalenders. De kleuteronderwijzers zijn in zekere mate gericht op brede harmonische vorming. Zo is er aandacht voor het werken aan gevoelens en waardepunten. Waakzaamheid blijft geboden bij het voorzien in persoonlijke, creatieve vormgeving en klasgebonden bewegingsmogelijkheden voor de jongste kleuters. De kleuters kunnen actief ervaren en verkennen.

**Materieel beheer**  
**Uitrusting**  
*Ontwikkelingsmaterialen*

De kleuters verlaten geregeld de klas voor het verzorgen van de kippen, voor wandelingen naar het park, bezoek aan de bakker, kapper, post, apotheker, fruitwinkel en de gemeentelijke bibliotheek. De werkelijkheid wordt ook in de klas gebracht waardoor de kleuters zintuiglijk kunnen ervaren en onderzoeken. De thematafel en de speelwerkplekken worden gericht verrijkt of ingekleed in het thema. Enkele hoeken zijn gericht op actief taalgebruik. De school beschikt over voldoende materiaal: loepen, onderzoeksmaterialen en verkleedmateriaal. Er zijn steeds informatieve boekjes aanwezig die gelinkt zijn aan het thema maar nog geen knusse, aantrekkelijke lees- en luisterhoeken. Er zijn vrij veel educatieve spelen en een grote verscheidenheid aan afgestemde kalenders. De kleuterafdeling biedt een taalrijke omgeving aan via onthaal, waarnemingen, actief handelen, verhalen, prentenboeken, computer, poppenhoek, terugblikmomenten, symbolen, stappenplannen, ...

**Evaluatie**  
**Evaluatiepraktijk**  
*Evenwichtig en representatief*  
*Kindvolgsysteem*  
*Gericht op bijsturing*

Losse observaties (met een groot accent gericht op taal) komen terecht in een observatieschrift: woordenschat, uitspraak, beheersing van de Nederlandse taal, ... Individuele observatielijsten worden drie keer per schooljaar door de klasleerkracht ingevuld. De concretisering per leeftijdsgroep van te observeren items laat toe om breed te kijken naar de taalvaardigheid. Ze geven veel minder een zicht op wereldoriënterende inzichten en vaardigheden. De evaluatie van het leergebied wereldoriëntatie gebeurt eerder intuïtief via kringmomenten, het overlopen van de kalenders, ... Schoolrijpheidstesten en gestandaardiseerde toetsen voor taal worden afgenomen maar renderen nog te beperkt om het aanbod bij te sturen en zijn eenzijdig gericht op remediëring. Ook een toets voor taalvaardigheid afgenomen begin lagere afdeling wordt nog te weinig gezien als relevant ten aanzien van de inspanningen van de kleuterafdeling. Bij de oudste kleuters is reeds ruimte voor zelfevaluatie doordat de kleuters zichzelf kunnen beoordelen op hun contractwerk.

<b>Begeleiding</b>	De beeldvorming gebeurt via overgangsgesprek, toetsen uit het
<b>Leerbegeleiding</b>	leerlingvolgsysteem of aan de hand van eigen observaties. De klaspraktijk getuigt
<i>Beeldvorming</i>	van een positieve en kindvriendelijke benadering. Het welbevinden en de
<i>Zorg</i>	betrokkenheid van de kinderen staan hierbij centraal. De klasleerkrachten
	werken vaak met concreet materiaal en visuele voorstellingen ter ondersteuning
	van het begrip van taalzwakke en anderstalige kinderen. De preventieve aanpak
	ontstaat vanuit het aanbieden van een rijke leer- en ontwikkelingsomgeving,
	werken in groepjes, ondersteuning bieden aan wie het nodig heeft. Differentiatie
	gebeurt onder meer via contracten (moet- en magtaken). De initiatieven om een
	brug te slaan met de thuissituatie verdienen waardering: poppen, taalkoffer,
	verjaardagskoffer, ... en het kleuterdagboek biedt mogelijkheid om informatie uit
	te wisselen met de ouders. Er is veel aandacht voor zelfredzaamheid en de
	kinderverzorgster ondersteunt op niveau van de allerjongsten. De beide
	zorgjuffen helpen bij problemen rond ontluikende geletterdheid, woordenschat,
	... De geboden ondersteuning kan klasextern maar ook soms klasintern zijn. De
	taaljuf beschikt over een logopedische achtergrond en werkt met de kleuters
	rond taal- en articulatietherapie met accent op de bovenbouw van de
	kleuterafdeling. De zorginterventies zijn gelinkt aan afgenomen testen, diverse
	overlegvormen (klasoverleg, (pre)-MDO) en eventuele handelingsplannen. De
	doelenformulering en het meer inzetten op preventieve basiszorg zijn
	verbeterpunten (zie ook procesvariabele leerbegeleiding).
<b>Kwaliteitszorg</b>	Doordat de zorgwerking en het zorgbeleid een heel belangrijk item vormen op
	schoolniveau en het leergebied Nederlands hier een wezenlijk deel van uitmaakt,
	staan taal en taalvaardigheid voortdurend in de belangstelling. In het verleden
	werd gezorgd voor afstemming rond kalenders en pictogrammen. Enkele
	leerkrachten verwijzen naar individuele nascholingen en het werken rond
	prentenboeken en verteltheater in het verleden. De eerste stappen zijn gezet om
	dit schooljaar te investeren in techniek.

### 3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

#### Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate. De onderwijzers zorgen voor een brede invulling van dit leergebied en de verticale samenhang is aanwezig. De leerlingen gaan in voldoende mate actief met taal aan de slag. Ook andere leergebieden en –domeinen zijn betrokken. De lagere afdeling beschikt over heel wat outputgegevens die zij aanwendt voor het sturen van de concrete ondersteuning vanuit het zorgteam. Binnen deze zorgwerking krijgt het leergebied Nederlands een prominente rol.

<b>Curriculum</b>	De lagere afdeling schakelde recent over op een nieuw onderwijsleerpakket na
<b>Onderwijsaanbod</b>	analyse van diverse pakketten op basis van criteria. Deze overstap wordt door
<i>Referentiekader</i>	het team positief geëvalueerd. Zij maakt ook gebruik van een digitale oefensite
<i>Planning</i>	en een apart onderwijsleerpakket voor het aanvankelijk lezen en de
<i>Evenwichtig en volledig</i>	schrijfmotoriek.
<i>Samenhang</i>	Ook in de lagere afdeling krijgen doelstellingen veel klemtoon in de agenda wat
<i>Brede harmonische vorming</i>	dit planningsdocument een verantwoordingsgerichte uitstraling geeft.
<i>Actief leren</i>	De lagere afdeling wil vooral inzetten op het begrijpen van taaluitingen en
	opdrachten. De schriftelijke taalvaardigheid krijgt ruime aandacht, soms (en dit is
	uitgesproken bij de jongsten) ten koste van de mondelinge taalvaardigheid. Dit
	wordt een stuk ondervangen door het installeren van groeps- en hoekenwerk,
	spreekbeurten en het opnemen van taaltaken uit het onderwijsleerpakket. Het
	gericht werken aan gespreksvaardigheden en functionele taaltaken kan in
	sommige groepen sterker uitgewerkt worden. De leerkrachten werken intensief
	aan spelling, leesvaardigheid (technisch, begrijpend en studerend lezen) en

schrijfmotoriek. Er wordt ingezet op vaak en veel lezen maar acties gericht op leesplezier en boekenpromotie kunnen nog versterkt worden. Wel komen boekbesprekingen (met creatieve verwerking en klassikale presentatie) aan bod en er is een leesweek met medewerking van het zorgteam. Teksten worden soms ook in verschillende leesniveaus aangeboden en er is niveaulezen in samenwerking met grootouders. Strategisch taalonderwijs en een grote variëteit aan tekstsoorten maken deel uit van de taalaanpak. Ook creatieve schrijftaken komen voor maar functionele toepassingen zijn in een aantal groepen nog gering. De bredere invulling van taalbeschouwing en interculturele gerichtheid heeft in een aantal groepen nog groeikansen.

Het gebruik van de onderwijsleerpakketten zorgt voor verticale samenhang en er zijn afspraken tussen de oudste kleuters en het eerste leerjaar rond het letterbeeld. Taalontwikkeling wordt niet gezien als leergebied op zich maar er zijn ook linken met andere leergebieden en domeinen: wereldoriëntatie, ICT, sociale vaardigheden en leren leren.

Het actief en zelfstandig werken wordt aangemoedigd door het aanbieden van hoeken- en contractwerk.

#### **Materieel beheer**

##### **Uitrusting**

*Leermiddelen*

Er is veel materiaal voor aanvankelijk lezen en de leesboeken zijn gerubriceerd volgens leesniveau. Er zijn ook naslagwerken zoals woordenboeken. De onderwijsleerpakketten omvatten werkboeken en –schriften en er is voorzien in remediërings- en verrijkingsmateriaal om invulling te geven aan contractwerk en huiswerk. De leerlingen maken gebruik van ICT-toepassingen om het geleerde in te oefenen. Er is een klasbibliotheek en de kinderen gaan naar de gemeentelijke bibliotheek.

##### **Evaluatie**

##### **Evaluatiepraktijk**

*Evenwichtig en representatief*

*Leerlingvolgsysteem*

*Gericht op bijsturing*

Evaluatie gebeurt door methodegebonden toetsen die aanpasbaar zijn en dit vooral voor schriftelijke taalvaardigheid en taalbeschouwing. Voor mondelinge taalvaardigheid gaat het vaak om spreekbeurten, boekbesprekingen, luistertoetsen,... en in mindere mate om gespreksvaardigheden. Er wordt wel ook gewerkt met peerevaluatie en evaluatiecriteria die de kinderen op voorhand aangegeven krijgen. De lagere afdeling neemt ook gestandaardiseerde testen af voor spelling en lezen om uitvallers vlug te detecteren en hulp aan te bieden. Die dienen in mindere mate om de eigen klaspraktijk in vraag te stellen of evoluties te beschouwen als nuttige gegevens voor kwaliteitsvol werken. Wanneer resultaten tegenvallen worden die vaak toegeschreven aan de test. Deze testen worden op zich ook geëvalueerd en er zal wellicht een aanpassing gebeuren voor spelling. Een nog grondiger aanwenden van verkregen gegevens vanuit diepgaande analyse en een breder bekijken van mogelijke alternatieven van aanpak kunnen het rendement nog laten toenemen.

##### **Begeleiding**

##### **Leerbegeleiding**

*Beeldvorming*

*Zorg*

Overgangsgesprekken, LVS-toetsen en IDP's (InterDiocesane Proeven) geven een zicht op het taalvaardigheidsniveau van de kinderen. De afgenomen testen vormen een belangrijke informatiebron voor ondersteuning vanuit het zorgteam. Foutenanalyse en ondersteuning volgen snel. De spreektaal van gezinsleden en vrienden wordt geïnventariseerd evenals het opleidingsniveau van de moeder. Naast de zorgleerkrachten is er een aparte taaljuf werkzaam met een logopedische achtergrond die beschikt over een apart taalklasje. Er wordt gericht gewerkt aan spelling, leesvoorwaarden, niveaulezen en de zogenaamde (begrijpend) leescontracten. Deze laatste leggen veel druk op de ouders. Met hulp van de zorgondersteuners werken de kinderen zowel in homogene als heterogene groepen en er zijn (groeps-)handelingsplannen die de ondersteuning sturen. De doelgerichtheid van de aanpak is nog weinig uitgewerkt. Er is aangepast materiaal voorzien om kinderen gericht te ondersteunen zoals een programma voor kinderen met lees-, schrijf- en spellingsproblemen.

De preventieve basiszorg verrijken is een verbeterpunt. Er wordt immers door de onderwijzers al vlug verwezen naar vormen van huiswerk en ondersteuning van het zorgteam. In sommige klassen lopen er een aantal zeer waardevolle initiatieven zoals verlengde instructie, expliciete differentiatie via contractwerk of groepswork waarbij het niveau van ondersteuning (zelfstandig / stappenplan / instructietafel) varieert.

**Kwaliteitszorg** Het afgelopen schooljaar is er hard gewerkt aan dit leergebied onder meer via een pedagogische studiedag. Het leerplan werd verkend en de taalmethode werd geëvalueerd en bijgestuurd. Ook vanuit de zorgwerking is er veelvuldig aandacht voor dit leergebied. De school werkt sterk ontwikkelingsgericht en de taaljuif verdiept zich verder in de specifieke aanpak ten aanzien van anderstalige kinderen.

### 3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

#### Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor wereldoriëntatie in voldoende mate. De onderwijzers leveren inspanningen voor een voldoende brede invulling van dit leergebied en er werd werk gemaakt van de verticale samenhang. Relaties met andere leergebieden en leergebiedoverschrijdende eindtermen zijn aanwezig. De kinderen kunnen actief zijn en er is een variëteit aan werk- en groepeeringsvormen. Wereldoriëntatie wordt ontwikkelingsgericht aangepakt en geoptimaliseerd door het team.

<p><b>Curriculum</b></p> <p><b>Onderwijsaanbod</b></p> <p><i>Referentiekader</i></p> <p><i>Planning</i></p> <p><i>Evenwichtig en volledig</i></p> <p><i>Samenhang</i></p> <p><i>Brede harmonische vorming</i></p> <p><i>Actief leren</i></p>	<p>Het onderwijsleerpakket en de leerplandoelen vormen de ruggegraat van het wereldoriënterend onderwijs. De mate waarin het ene dan wel het andere op de voorgrond treedt is leerkrachtafhankelijk.</p> <p>Het geplande en voorziene aanbod wordt vormgegeven door een mix aan eigen inhouden en inhouden uit het onderwijsleerpakket. In de agenda zijn steeds onderwijsdoelstellingen opgenomen maar de afkomst en aard kan verschillen: leerplandoelstellingen maar evengoed lesdoelstellingen uit vorige methode. Het is vaak nog een vrij leerkrachtgestuurde benadering maar in sommige groepen is er ook ruimte voor meer inbreng van de kinderen, bijvoorbeeld door al van bij de planning met hen te brainstormen over het thema en hen van thuis uit materialen te laten meebrengen.</p> <p>Het leerkrachtenteam is alert voor een brede benadering van het leergebied. Overlap met wat in andere leeftijdsgroepen aan bod komt, wordt vermeden. De zorgondersteuners geven ook lessen ‘verkeer’ en dit onderdeel krijgt verhoudingsgewijs een grote tijdsinvestering. Er zijn ook initiatieven met betrekking tot gezondheidseducatie maar voor milieueducatie is dit minder het geval. De mate waarin actualiteit aan bod komt, is leerkrachtafhankelijk. Bij de jongsten leidt het beklemtonen van technische aspecten van Nederlands tot een te beperkt aanbod van wereldoriëntatie. Techniek is een werkpunt voor de hele school maar dit wordt dit schooljaar aangepakt. Het domein ‘maatschappij’ komt sterker op de voorgrond dan ‘mens’.</p> <p>Er is een geïntegreerde benadering van dit leergebied. Zowel elementen van leergebiedoverschrijdende eindtermen, muzische vorming (creatievere opdrachten) als Nederlands (presentaties) komen aan bod. Deze multiperspectiviteit wordt aangemoedigd via het hoekenwerk waarbij er een expliciete focus is op andere leergebieden en –domeinen.</p> <p>De verticale samenhang is in voldoende mate gegarandeerd door het gebruik van leerplandoelstellingen en het onderwijsleerpakket. Er is gewerkt aan de verticale samenhang rond tijds-kaders. Het dynamisch gebruik ervan en de aanwezigheid van ruimtekaders in alle klasgroepen vraagt om bijkomende aandacht. De kinderen krijgen veelvuldig kansen om actief te zijn en waar te nemen.</p>
--	--

Er zijn onderwijsleergesprekken, veel kansen tot opzoeken maar het vrij experimenteren en zelf opzetten van onderzoek is geringer aanwezig. Ook het betrekken van de leef- en belevingswereld van de kinderen kan in sommige groepen nog sterker. Groepswerk en een toewijzing van diverse rollen hierbij aan de kinderen behoren tot de klaspraktijk.

**Materieel beheer**

**Uitrusting**  
*Leermiddelen*

De school richt bos- en zeeklassen in naast enkele uitstappen dichtbij en veraf. Van elke klas wordt minstens één leeruitstap verwacht maar in de praktijk zijn dat er meer. Sommige onderwijzers oordelen dat het aantal, onder meer omwille van de maximumfactuur, toch wel verminderd is. Het binnenbrengen door de leerkracht of leerlingen van materialen voor waarneming gebeurt geregeld. De leerkrachten benutten ook nieuwe media die stukken realiteit representeren en er liggen materialen en posters in het documentatiecentrum. Er is vaak een thematafel en boeken in verband met het actuele thema. Opvallend zijn de winkel en daglijn in het eerste leerjaar om de drempel kleuter-lager zo minimaal mogelijk te houden en de vele informatieve boeken in een aantal klassen.

**Evaluatie**  
**Evaluatiepraktijk**

*Evenwichtig en representatief*  
*Leerlingvolgsysteem*  
*Gericht op bijsturing*

De evaluatie gebeurt onder meer door eigen en methodegebonden toetsen of een mix ervan. Hier gaat het vooral over kennisreproductie. Daarnaast is er ook ruimte voor zelf- en peerevaluatie via presentaties, hoekenwerk maar deze zijn vaak nog te algemeen en te weinig doelgericht. De leerkrachten geven zelf aan dat er nog werk is aan het gericht evalueren van wereldoriënterende vaardigheden. Toch zijn er ook aanvullende initiatieven merkbaar zoals het weerbericht laten presenteren of opzoeken in de atlas (vaardigheden), vragen naar het voedingspatroon (attitude). Wanneer de verschillende rapporten van een geheel schooljaar worden bekeken is onvoldoende duidelijk of alle leerdomeinen geëvalueerd zijn.

**Begeleiding**  
**Leerbegeleiding**  
*Beeldvorming*  
*Zorg*

De beeldvorming en de raakpunten met zorgverbredend werken zijn minder. Zo is waakzaamheid geboden dat bij de jongsten de woordenschat binnen wereldoriëntatie niet wordt overbeklemtoond.

**Kwaliteitszorg**

In het recente verleden werd geïnvesteerd in de ontwikkeling van leerlijnen, visie, tijd- en ruimtekaders. De opmerkingen vanuit het opvolgingsverslag (2011) kregen een gevolg. De directeur is er zich van bewust dat evalueren een werkpunt blijft. De visie op wereldoriëntatie vormde zelfs de start voor het ontwikkelen van een schooleigen visie op onderwijs. Er zijn ook enkele werkgroepen actief die te maken hebben met dit leergebied: gezondheidsbevordering, WO en techniek, projectweek. Dit schooljaar wil de school vooral werk maken van 'techniek'. Een teamlid inventariseert de aanwezige activiteiten en zal de leerkrachten ondersteunen bij de uitwerking van activiteiten met betrekking tot techniek.

### **3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?**

De instelling gaat op systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles, risicoanalyses en inspraak van het personeel uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen.

Sommige tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, andere verbeteringen zijn gepland. De instelling heeft aandacht voor maatregelen die, in afwachting van een oplossing ten gronde, de situatie minimaal verbeteren. Deze aandacht toont aan dat de instelling proactief handelt.

De werkwijze van de instelling toont aan dat ze gebruikmaakt van de analyses van deskundigen en dat ze rekening houdt met de opmerkingen van personeel. Opgemerkte tekorten neemt ze op in de plannen die de beheersing ervan regelen.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst (preventieadviseur) en de externe dienst, blijken er enkele tekorten te zijn opgemerkt op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid en gezondheid en hygiëne. Deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting gedeeltelijk opgelost. Wat nog moet verbeteren, is in de planning voorzien en pakt de instelling aan via organisatorische maatregelen en/of kleinere werken en/of sensibiliserende acties. Dit gebeurt in afwachting van de realisatie van de verbeteractie ten gronde.

Tijdens het bezoek van de onderwijsinspectie ter plaatse valt op dat een leslokaal niet beschikt over daglicht en dat de tussenverdiepingen in de kleuterklassen onvoldoende beveiligd zijn.

Opmerkingen rond gezondheid en hygiëne uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst (preventieadviseur) en de externe dienst, zijn in de planning voorzien of aangepakt.

De instelling krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de instelling tekorten opspoot en wegwerkt, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de instelling om de resterende tekorten weg te werken.

### **3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?**

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

<b>Onderzochte erkenningsvoorwaarde</b>	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

### 3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

<b>Onderzochte regelgeving</b>	
<b>Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)</b>	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
<b>Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)</b>	neen
<b>Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)</b>	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
<b>Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)</b>	neen
<b>Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)</b>	ja
<b>Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)</b>	ja
<b>Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)</b>	ja
<b>Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)</b>	ja
<b>Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)</b>	ja

## 4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

### 4.1 Deskundigheidsbevordering

- Doelgerichtheid** De school beschikt over een nascholingsplan en een kort stukje algemene visie op 'nascholen'. Van elke leerkracht wordt verwacht om minimaal één nascholing te volgen. Individuele nascholingen starten eventueel vanuit het functioneringsgesprek. Leerkrachten worden aangemoedigd om zich na te scholen vanuit eigen werkpunten. De directeur wil investeren in deskundigheidsbevordering in het belang van de ontwikkeling van de kinderen maar ook vanuit het besef dat toegenomen kennis individuen zekerder en weerbaarder maakt.
- Ondersteuning** Professionalisering gebeurt niet enkel vanuit pedagogische studiedagen en individuele nascholingen. Ook andere vormen van overleg hebben een leereffect: personeelsvergaderingen, klas- en zorgoverleg, interne werkgroepen, ... De personeelsvergaderingen omvatten ook steeds pedagogisch-didactische punten. Het accent ligt sterker op organiseren en afspraken dan op leren van en met elkaar. Soms wordt er opgesplitst in deelteams om beter op het niveau van de eigen leeftijdsgroep te kunnen werken. Beide directeurs volgen frequent bijscholingen rond leiderschap en andere thema's via kort- en langdurige opleidingen, collegagroepen, ... De leerkracht bewegingsopvoeding volgt geregeld nascholingen en staat mee in voor de organisatie van een schooloverstijgende collegagroep. Geregeld worden leerkrachten samengebracht op niveau van de scholengemeenschap. Functioneringsgesprekken en klasbezoeken bieden kansen tot leren. Er is frequent informeel overleg tussen teamleden waarbij op natuurlijke wijze een uitwisseling ontstaat aan materialen en tips. Zelfevaluatie komt minder voor en ook de agenda wordt niet als zelfevaluatie-instrument gebruikt. Het hospiteren en coachen gericht op versterken van leerkrachtvaardigheden kan nog verder toenemen. Overleg met interne en externe zorgverleners en de samenwerking met de pedagogische begeleiding dragen eveneens bij tot deskundigheidsverhoging.
- Doeltreffendheid** Er is een terugkoppeling van de gevolgde vormingen naar het team. Nascholingen op team- en individueel niveau hebben ook effecten op school-, klas- en leerlingenniveau. Het expliciet evalueren van professionaliseringsinitiatieven in functie van doelstellingen gebeurt nog niet.
- Ontwikkeling** Sommige collegagroepen en inhoudelijke thema's lopen verder door dan de duur van een schooljaar: zorgwerking en wereldoriëntatie. De visie op wereldoriëntatie gaf aanleiding tot het construeren van een schooleigen visie op leren en onderwijzen. De druk naar individuele leerkrachten om nascholingen te volgen is de laatste jaren toegenomen. De klasbezoeken door de directeur worden als aanmoedigend ervaren.



## 4.2 Leerbegeleiding

- Doelgerichtheid** De school hecht veel belang aan 'zorg' binnen de schoolwerking. De school beschikt over een 'zorgplan' waarin ze de krijtlijnen van haar werking beschrijft op basis van het zorgcontinuüm. De school beschikt over een 'huiswerkbeleid'. Er is een wekelijks 'klasoverleg' tussen klas- en zorgleerkracht en een wekelijks intern 'zorgoverleg' op niveau van het zorgteam. Er is ook een overleg op het einde van het schooljaar tussen leerkrachten van opeenvolgende klassen en zorg is een regelmatig terugkerend thema op personeelsvergaderingen. De leerlingen met specifieke zorgvragen worden nauwgezet in kaart gebracht. De leerbegeleiding richt zich vooral op het leerlingenniveau en in mindere mate op het leerkrachtenniveau. Op het leerlingenniveau wordt gewerkt met doelstellingen maar deze zijn teveel in aantal of te weinig operationeel geformuleerd. Problemen op kindniveau worden vlug gedetecteerd en aangepakt. Testen vervullen hier een belangrijke rol. Op schoolniveau werd vooral ingezet op het structureren van de zorgwerking.
- Ondersteuning** De school beschikt over zeven klasexterne zorgverleners. Dankzij een gestructureerde en overzichtelijke werking met duidelijke afspraken draait de zorgwerking vlot. Overlegvormen, rollen en taken van zorgbetrokkenen, testings, ... zijn voor iedereen duidelijk. Er is een zorgkalender en een overzicht van taken uitgevoerd door de zorgcoördinator en de respectieve zorgleerkrachten. Aanvullend is er ook een 'taaljuf' werkzaam om taalproblematieken aan te pakken. De leerkracht bewegingsopvoeding voorziet differentiatie in het eigen aanbod en is betrokken bij het MDO. Het pre-MDO (multidisciplinair overleg) wordt gevolgd door een MDO waarbij kinderen met ernstige zorgvragen worden besproken. Verkregen informatie vanuit observaties, genormeerde toetsen en overlegmomenten wordt bijgehouden op het digitaal leerlingvolgsysteem. Er zijn verder ook sticordimaatregelen en handelingsplannen voor het aanpakken van specifieke zorgvragen. De transfer naar de reguliere klaswerking en het versterken van leerkrachtvaardigheden gebeurt in mindere mate. Hoeken- en contractwerk maken deel uit van de klaspraktijk. Het sociaal-emotionele luik wordt niet vergeten onder meer door de aandacht voor welbevinden maar eveneens door de maandelijkse waarde-punten en de leerlingenraad op niveau van de derde graad lager onderwijs. De speelplaatswerking en –verfraaiing zorgen voor aangename buitenklasmomenten voor de kinderen. De school voorziet in activiteiten die drempelverlagend werken bij overstap naar een volgend onderwijsniveau (lager of secundair) toe. Geboden hulp komt terecht in observatieschriftjes en er zijn ook samenwerkingsboekjes voor de communicatie met externen. Infoavonden, agenda's en oudercontacten zorgen voor de informatiedoorstroming naar ouders.

- Doeltreffendheid** Ten aanzien van leerlingen met specifieke zorgvragen wordt kort op de bal gespeeld. Wat ontbreekt is een nog meer systematische en doelgerichte benadering waarbij acties toegewezen worden aan diverse betrokkenen en evalueerbare doelstellingen zijn geformuleerd.
- De samenwerking tussen zorg- en klasleerkrachten is versterkt en de samenwerking en uitwisseling binnen het zorgteam loopt vlot.
- Er zijn heel wat testen, toetsen en observaties in gebruik. Er worden sociogrammen afgenomen, er zijn screenings en individuele leerlinggesprekken. Het beoordelen van 'competenties' is breed interpreteerbaar en dus moeilijk te scoren. De school beschikt over voldoende output maar deze gegevens renderen nog te weinig. Zo worden deze data nog te weinig gezien als relevante info voor interne kwaliteitszorg. Het klas- en zorgoverleg zijn eveneens te beschouwen als evaluatiemomenten en handelingsplannen omvatten een evaluatielukkig. De doeltreffendheid kan nog verder worden verhoogd door de preventieve klasinterne basiszorg nog verder uit te werken.
- Ontwikkeling** Zorgbeleid en zorgwerking staan voortdurend in de kern van de werking van het schoolteam. Er zijn heel wat individuele bijscholingen die raakpunten hebben met het zorgthema. Naar de toekomst toe wil de school de kinderen en ouders zelf meer betrekken bij het uitstippelen van een ondersteuningstraject.

## 5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** De directeur is reeds een drietal schooljaren werkzaam in deze functie en komt uit het schoolteam. Zij investeert veel in administratief-organisatorische taken maar ook in pedagogische thema's en in de zorgwerking. Zij wil vooral motiverend werken en hanteert een menselijke aanpak. Zij wordt ervaren als aanspreekbaar en ondersteunend. De zorgcoördinator vervult aanvullend deeltijds de directiefunctie en beide directeurs werken complementair. Het schoolwerkplan werd geoptimaliseerd en de budgettering verloopt transparant. Er is sprake van een gestructureerde werking met duidelijke afspraken en een goede opvolging die rekening houdt met het welzijn van de leerkrachten.
- Visieontwikkeling** Recentelijk werd door het schoolteam heel wat visiewerk verricht. Het pedagogisch project werd uitgewerkt in samenwerking met de scholengemeenschap. Met participatie van het schoolteam werd hieraan een schoolspecifiek luik toegevoegd dat enkele pedagogisch-didactische principes centraal plaatst. Visie-elementen zijn ook terug te vinden in het taalbeleid en het zorgplan.
- Besluitvorming** De directeurs kiezen voor participatieve besluitvorming omwille van de brede gedragenheid. Beslissingen worden zoveel mogelijk in consensus genomen en indien nodig hakken zij samen de knopen door. Er zijn tal van overlegvormen voorzien: personeelsvergadering, werkgroepen, klas- en zorgoverleg, overleg op niveau van de scholengemeenschap, schooloverstijgende collegagroepen, ... Via een extern communicatieplan wil de school verder bouwen aan een communicatief aantrekkelijke school. Communicatiemiddelen zijn onder meer de maandelijkse nieuwsbrief, agenda lagere school, mail, facebookpagina, schoolkrantje met belevenissen van verschillende klassen, weekkalender in leraarskamer, onthaalbrochure voor beginnende leerkrachten, ...
- Kwaliteitszorg** De school beschikt over een prioriteitenplan dat jaarlijks aangevuld wordt. Dit schooljaar wordt vooral gewerkt aan sociale vaardigheden/relatieve vorming, integreren van techniek en mediaopvoeding. Er is een prioriteitenlijst met aandachtspunten op lange, middellange en korte termijn. De prioriteiten ontstaan door een combinatie van aangaves door de directeurs en voorkeuren vanuit het leerkrachtenteam. De directeurs investeren in eigen professionalisering en volgde een langdurige opleiding waarbij zij zich verdiepen in het thema 'beleidsvoerend vermogen' met een onderzoek van de eigen school als gevolg. De school beschikt over functiebeschrijvingen en de klasbezoeken met functioneringsgesprekken zijn gericht op positieve aspecten, verbeterpunten en nascholingen.

**GOK- en zorgbeleid** Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid op een beperkte analyse van data. Het heeft een onvolledig beeld van de noden van alle leerlingen op groep- en schoolniveau. De school heeft geen zicht op het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Het schoolteam heeft een visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties al af en toe vanuit concrete operationele doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen. De schoolorganisatie zorgt er in toenemende mate voor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid bereikt. De acties op leerlingniveau, die het schoolteam uitwerkt, sluiten grotendeels aan op de vooropgestelde doelen. Op leraren- en schoolniveau is de visie richtinggevend en verwoordt het schoolbeleid duidelijk welke doelen het beleid nastreeft op die niveaus. Hierbij is er ook enige aandacht voor kleuterparticipatie en voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap. Het zorgteam evalueert vooral de effecten van de acties op leerlingniveau binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van de meeste teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.

**Inbreuken op de regelgeving** De omschrijving in het schoolreglement rond de zindelijkheid van de kleuters is niet conform het inschrijvingsrecht. Het schoolreglement en het schoolbeleid zijn onvoldoende transparant rond de organisatie van de schooluren en van de facultatieve lessen Frans voor de leerlingen vanaf het 3de tot en met het 6de leerjaar. In de 3de graad loopt het aanbod gericht op het nastreven en bereiken van de eindtermen Frans soms ook door tijdens de ‘facultatieve’ lessen.

## 6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

### 6.1 Wat doet de school goed?

#### Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Beide afdelingen zijn gericht op het formuleren van onderwijsdoelstellingen om garanties te bieden betreffende een breed aanbod ten aanzien van beide leergebieden.
- De school werkt aan de horizontale en verticale samenhang.
- Het materialenaanbod is voldoende ruim in beide afdelingen en er is voldoende bereidheid vanuit het beleid om dit aanbod verder aan te vullen.
- De school beschikt over heel wat outputgegevens met betrekking tot het leergebied Nederlands.
- Het aandeel van Nederlands binnen de zorgwerking is groot en eventuele zorgvragen worden snel aangepakt.
- De school voorziet in gevarieerde werk- en groeperingsvormen.
- Beide leergebieden worden ontwikkelingsgericht aangepakt.

#### Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Er is toegenomen aandacht binnen het schoolteam voor professionalisering.
- Het team gebruikt de vele kansen tot informeel leren.
- De zorgwerking staat (blijvend) centraal in de schoolwerking.
- De zorgwerking is goed gestructureerd waardoor de vele klasexterne ondersteuners vlot kunnen samenwerken met de klasleerkrachten.
- Hulpvragen worden vlug gedetecteerd en aangepakt.

#### Wat betreft het algemeen beleid

- Het beleid kenmerkt zich door een structurerende, ondersteunende en motiverende aanpak.
- Het team neemt beslissingen middels een participatieve besluitvorming en de school zet diverse interne en externe communicatiestromen op.

### 6.2 Wat kan de school verbeteren?

#### Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De overbeklemtoning van het schools-technisch werken aan specifieke aspecten inzake 'Nederlands' kan gemilderd worden.
- De kleuterafdeling kan een schooleigen woordenschatbeleid uitwerken en het verwoorden van denkhandelingen intentioneler nastreven.
- Meer inzetten op leesplezier en functionele taaltaken kan het taalvaardigheidsonderwijs verder versterken.
- De evaluatie van het leergebied wereldoriëntatie en de betekenis van de diverse zorgniveaus ten aanzien van dit leergebied kunnen doordachter gebeuren.
- Er kan nog sterker ingezet worden op het leerlinggestuurd onderzoeken van de werkelijkheid.
- Het leerdomein techniek kan intentioneler nagestreefd worden.

#### Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Een aantal initiatieven en methodieken zoals zelfevaluatie, coaching, supervisie en hospiteren kunnen de deskundigheidsbevordering verder versterken.
- De preventieve klasinterne basiszorg kan verder versterkt worden.

### **6.3 Wat moet de school verbeteren?**

#### **Wat betreft de regelgeving**

- Het schoolreglement moet conform het inschrijvingsrecht zijn. De omschrijving in het schoolreglement rond de zindelijkheid van de kleuters is niet conform het inschrijvingsrecht. (Decreet BaO Art.37 bis)
- De organisatie van de schooluren moet correct bezorgd worden aan de ouders bij de eerste inschrijving. Het schoolreglement en het schoolbeleid zijn onvoldoende transparant rond de facultatieve lessen Frans. (Decreet BaO art.28)

## 7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

### **GUNSTIG**

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het kleuteronderwijs en het lager onderwijs.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

## 8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
<b>Jan DEVOS</b> de inspecteur-verslaggever	<b>Liesbeth VAN HEMELRIJCK</b> de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	